

12 mei 2011 (webversie van update 11)

Update 11 - Hout: Op naar 100% duurzaam inkopen!

Deze update wordt verstuurd in het kader van het project 'Hout: op naar 100% duurzaam inkopen'. Met dit project ondersteunt Stichting Probos ambtenaren bij het inkopen van duurzaam geproduceerd hout en het aanbesteden van projecten waarin duurzaam geproduceerd hout moet worden verwerkt.

Onderwerpen:

- [Sessie Duurzaam Inkopen van hout op PIANOo-congres op 26 mei 2011](#)
- [Milieudefensie onderzoekt houtgebruik van de overheid](#)
- [Actal onderzoek naar duurzaam inkoopbeleid](#)
- [Helpdesk Inkoop Duurzaam Hout](#)
- [Kort nieuws](#)
 - [Tweede Kamer: rondetafelgesprek aanbesteden op 25 mei 2011](#)
 - [VPA's met Indonesië en Liberia afgesloten](#)
- [Netwerk](#)
- [Afmelden](#)

Sessie Duurzaam Inkopen van hout op PIANOo-congres op 26 mei 2011

Evert Schut, senior adviseur grond en bouwstoffen bij Rijkswaterstaat, en Mark van Benthem van Probos verzorgen de sessie 'Inkoop duurzaam geproduceerd hout: wat en hoe' op het jaarlijkse PIANOo-congres. Het congres van PIANOo (Expertisecentrum Aanbesteden) vindt op 26 mei 2011 plaats in de Rijtuigenloods in Amersfoort en heeft als motto 'Laat de markt voor je werken'. U bent er van harte welkom!

Tijdens het plenaire gedeelte vertelt Jan van Putten, manager business development Thales, hoe hij de markt voor zijn bedrijf laat werken. Tevens vertelt Onno van Veldhuizen, burgemeester van Hoorn, hoe de overheid met de markt omgaat of moet omgaan. Laat u verrassen door hun verfrissende ideeën! Vervolgens kunt u kiezen uit verschillende sessie's, waaronder het inkopen van duurzaam geproduceerd hout.

De sessie over het inkopen van duurzaam geproduceerd hout kent twee delen. Het eerste deel informeert de deelnemers over de inkoopcriteria van de overheid voor duurzaam geproduceerd hout; hoe deze beleidsmatig verankerd kunnen worden in de organisatie en ze vervolgens naar de praktijk gebracht kunnen worden (incl. controlemogelijkheden en tips voor de praktijk). Het tweede deel beschrijft hoe men binnen een grote organisatie, waar (duurzaam) hout niet direct hoog op de agenda staat, voor elkaar krijgt dat de opdrachtnemers ook echt duurzaam geproduceerd hout gebruiken. Een slimme contractseis alleen is niet voldoende. Ook bij de realisatie zal gecontroleerd moeten worden. U neemt na afloop het volgende mee naar huis:

1. Inzicht in de inkoopcriteria voor duurzaam geproduceerd hout van de Nederlandse overheid en hoe deze in de praktijk te brengen.
2. Hoe binnen een groot project georganiseerd kan worden dat de opdrachtnemer het gebruik van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout borgt (zelfs al is hierover niets duidelijk in het contract opgenomen).

Daarnaast zijn er tijdens het congres diverse masterclasses. U kunt zich met verschillende hoogleraren verdiepen in specifieke onderwerpen op het terrein van overheidsinkoop en aanbestedingen. Ook zijn er Kamerleden aanwezig. Tijdens het politiek café kunt u hen vragen stellen en van gedachten wisselen over zaken die u bezighouden in de dagelijkse praktijk.

Meer informatie over het congres vindt u [hier](#).

Milieudefensie onderzoekt houtgebruik van de overheid

Tussen augustus en december 2010 heeft Milieudefensie onderzoek gedaan naar de implementatie van het duurzaam inkoopbeleid voor hout. Conform het inkoopbeleid is in de studie hout met een FSC- of PEFC- (op dit moment m.u.v. PEFC-hout uit Maleisië (MTCS)) certificaat als duurzaam bestempeld. In totaal zijn 56 bouwprojecten onderzocht van de rijksoverheid (20), gemeenten (26), provincies (5) en waterschappen (5). De onderzochte projecten lopen in 2010 of zijn in dat jaar afgerond. Projecten kunnen dus (ruim) voor 2010 zijn aanbesteed.

De belangrijkste conclusies uit het rapport van Milieudefensie zijn:

1. dat in het voortraject (bij de aanbesteding) veelal duurzaam geproduceerd hout wordt geëist. Voor het rijk gold dat voor 85% van de projecten, gemeenten 62% en provincies en waterschappen 90%. Echter, Milieudefensie merkt terecht op dat 'met beleid dat alleen op papier bestaat, schieten (tropische) bossen niets op'. M.a.w.: het gaat uiteindelijk om de uitvoering en daar gaat het niet goed.
2. van de 30 projecten die in de uitvoerende fase zitten, voldoet slechts 33% aan het huidige inkoopbeleid. Terwijl in totaal in 83% van de projecten duurzaam geproduceerd hout in het bestek was voorgeschreven. In 50% van de gevallen houdt de opdrachtnemer zich dus niet aan het bestek!
3. van de 13 projecten die in 2010 al afgerond waren, is de score nog lager: 15% voldeed aan het inkoopbeleid en in 54% van de projecten werd volgens Milieudefensie geen aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout toegepast, terwijl dit wel in het bestek geëist werd; en
4. dat projecten waarbij met **CoC-gecertificeerde** bedrijven (aannemers, leveranciers, etc) in zee wordt gegaan, logischerwijs beter scoren. Immers, alleen CoC-gecertificeerde bedrijven mogen claimen gecertificeerd hout toe te hebben gepast. Bovendien weten deze bedrijven hoe ze met gecertificeerd hout om moeten gaan en dat maakt het toepassen van gecertificeerd hout in een werk (voor de opdrachtgever) een stuk eenvoudiger.

De aanbevelingen van Milieudefensie zijn in lijn met wat via www.inkoopduurzaamhout.nl wordt gecommuniceerd:

1. eis duurzaamheid in de aanbestedingsfase en het bestek.
Klik [hier](#) voor voorbeeldbestekbepalingen;
2. stel kwaliteitseisen aan het hout en vraag niet om een specifieke houtsoort;
3. werk met CoC-gecertificeerde aannemers en leveranciers;
4. controleer tijdens de bouw pakbonnen en achteraf de factuur; en
5. creëer draagvlak binnen de organisatie.

Klik [hier](#) voor meer advies. De [Helpdesk Inkoop Duurzaam Hout](#) kan ondersteuning verlenen bij concrete vragen.

Er zijn volgens Milieudefensie grote stappen in de goede richting gezet t.o.v. het vorige onderzoek over 2006 en t.o.v. januari 2010. Er moet echter volgens Milieudefensie nog veel gebeuren willen de verschillende overheden hun doelstellingen halen. Het is duidelijk dat met name controle op de uitvoering aandacht behoeft. Het rapport 'Van oerwoud naar overheid' is [hier](#) te downloaden.

Actal onderzoek naar duurzaam inkoopbeleid

Het is u vast niet ontgaan, maar begin 2011 is er opschudding ontstaan over de uitkomsten van het onderzoek van Actal (Adviescollege toetsing administratieve lasten). Volgens Actal is het huidige overheidsbeleid voor duurzaam inkopen niet effectief en levert het veel regeldruk voor het bedrijfsleven op. Actal adviseert daarom het beleid fundamenteel te herzien. Het duurzame inkoopbeleid is van toepassing op tientallen productgroepen, waaronder hout en houtproducten.

Actal concludeert dat er in sommige branches sprake is van overlap met criteria uit de reeds bestaande wet- en regelgeving, wat onnodig extra lasten met zich meebrengt. Het voormalige ministerie van VROM raamde in juni 2010 de gevolgen van het beleid voor duurzaam inkopen op maximaal 169 miljoen euro per jaar. Actal heeft nader onderzoek laten doen naar de aanvullende kosten die bedrijven kwijt zijn om aan de regels te voldoen. Volgens Actal heeft het huidige beleid vaak niet het gewenste effect, maar leidt het wel tot onnodige regeldruk en een rem op innovatie.

Op de conclusies van Actal zijn veel reacties gekomen, waaronder van De Groene Zaak, de vereniging van meer dan 80 duurzame ondernemers. Volgens De Groene Zaak druist het advies van Actal om het duurzaam-inkoopbeleid van de overheid op basis van duurzaamheidscriteria te staken, lijnrecht in tegen de ervaringen van de leden van De Groene Zaak. De Groene Zaak is het wel eens met Actal dat de circa 60 miljard euro aan overheidsinkopen veel effectiever benut moet worden dan nu gebeurt.

Bestuurders en CEO's bevestigden op een recent georganiseerd congres met praktijkvoorbeelden en onderzoek dat duurzaam inkopen vaak niet duur is en juist grote besparingen oplevert. Volgens onderzoek uitgevoerd in opdracht van staatssecretaris Joop Atsma (Infrastructuur en Milieu) zijn besparingen van 1 tot 5% nu al haalbaar. Het advies van De Groene Zaak aan de staatssecretaris is om het huidige instrumentarium effectiever in te zetten, zonder het fundament van de huidige aanpak weg te gooien. Daarmee kan de overheid haar inkoopbeleid optimaal benutten om sneller te komen tot economisch herstel door innovatie en verduurzaming. Het is cruciaal dat er een bodem gelegd wordt met duurzaamheidseisen. De overheid moet het goede voorbeeld geven en in alle gevallen duurzaam inkopen. De lat moet telkens een stap omhoog om de markt collectief richting duurzaam te sturen. Het nu stopzetten van de huidige aanpak is volgens De Groene Zaak een verkeerd signaal en leidt tot verspilling van grote hoeveelheden geld. Continuïteit van overheidsregelingen is cruciaal als bedrijven hier hun investeringsbeslissingen op moeten maken.

In de huidige praktijk nemen overheidsorganisaties de geformuleerde eisen vaak eenvoudigweg over zonder na te denken over de strategische mogelijkheden van duurzaam inkopen. Resultaat hiervan is een 'technocratische' aanpak waarin kansen om meer duurzaamheidwinst te realiseren gemist worden, innovatieve koplopers niet beloond worden en er teveel nadruk ligt op het voldoen aan regels. In de aanpak van het ministerie is echter ook de mogelijkheid opgenomen om prestatie belonende criteria op te nemen, die aanbieders uitdagen om met elkaar te concurreren en te innoveren. De Groene Zaak adviseerde eerder ook de administratieve lasten snel en eenvoudig te verminderen door bijvoorbeeld een preselectie op basis van een beperkte bewijslast toe te passen.

Volgens De Groene Zaak komt het nog te vaak voor dat bij aanbestedingen alleen wordt gekeken naar de laagste aanschafprijs. En dat terwijl duurzame en betaalbare oplossingen al volop in de markt voorhanden zijn en in aantal sterk blijven groeien. Die alternatieven krijgen echter pas een kans als overheden gunningcriteria opstellen die niet de initiële aanschafprijs, maar de levensduurkosten (TCO) tot uitgangspunt nemen. Daarmee adresseren we een belangrijk kritiekpunt op het advies van Actal. De in het advies genoemde inhoudelijke nalevingslasten hebben betrekking op de kosten die bedrijven moeten maken om duurzame producten aan te bieden. In twee van de vier onderzochte sectoren, de catering en utiliteitsbouw leidt dit volgens Actal tot aanzienlijke meerkosten. In het advies van Actal wordt echter niet vermeld dat deze of aan de klant worden doorberekend, of terugverdiend worden door bijvoorbeeld lagere energie- en servicekosten. Het onderliggende onderzoeksrapport vermeldt tevens dat in de cateringsector de prijzen van duurzaam en niet duurzaam langzaam naar elkaar toegroeien. Binnen de kantoormeubilair- en transportsector is er volgens het onderzoeksrapport nu al geen sprake meer van inhoudelijke nalevingslasten.

In februari hebben MVO Nederland en de werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland de handschoen opgepakt. Zij pleiten voor een herformulering van het duurzaam inkoopbeleid van de rijksoverheid en hebben in een brief aan staatssecretaris Atsma van Infrastructuur en Milieu aangeboden een nieuwe plan voor duurzaam inkoopbeleid te schrijven. Zij stellen dat een nieuwe en betere vormgeving cruciaal is voor het slagen van de hele opzet om duurzaam in te kopen. De briefschrijvers erkennen de positieve effecten van het beleid maar bepleiten dat verbetering noodzakelijk is voor succes op de lange termijn. De drie partijen willen een slimmere aanpak die is gebaseerd op de kennis en ervaring van het bedrijfsleven. Nu is er sprake van een focus op statische en zeer specifieke en technische regels en voorschriften, dat volgens de drie initiatiefnemers haaks staat op het dynamische proces waarin producten en diensten steeds duurzamer worden. De initiatiefnemers VNO-NCW, MKB Nederland en MVO Nederland werken samen met NEVI en De Groene Zaak aan het advies dat er voor de zomer 2011 moet komen.

De ervaring van Probos en verschillende andere partijen in de bos- en houtketen is dat het duurzaam inkoopbeleid t.a.v. hout en houten producten wel degelijk goed werkt.

Bronnen: www.duurzaam-ondernemen.nl en www.degroenezaak.com. Het Actal onderzoek uitgevoerd door KPMG kunt u [hier](#) vinden.

Helpdesk Inkoop Duurzaam Hout

Heeft u vragen over het inkopen van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout of houtproducten, dan kunt u (gratis) contact opnemen met de Helpdesk inkoop duurzaam hout. U kunt hier bijvoorbeeld terecht met vragen over de waarde (betrouwbaarheid) van geleverde certificaten of legaliteitsverklaringen, controleerbaarheid van geleverde partijen en tips met betrekking tot bestekken en aanbesteden. De helpdesk is telefonisch bereikbaar op 0317-466556 van maandag t/m donderdag 9.00 tot 17.00 en vrijdagochtend tot 12.00 uur. U kunt ook mailen: helpdesk@inkoopduurzaamhout.nl.

Kort nieuws

Tweede Kamer: rondetafelgesprek aanbesteden op 25 mei 2011

De Kamerleden Gesthuizen en Verhoeven hebben het initiatief genomen tot een openbaar rondetafelgesprek over aanbesteden. Er zijn drie deelvragen geformuleerd waar de Kamerleden over willen discussiëren met meerdere genodigden. Het rondetafelgesprek vindt plaats op 25 mei van 13.30 tot 16.30 uur in drie groepen: 1) Inkoopers/aanbestedende diensten; 2) Ondernemers; en 3) Overige deskundigen. Meer informatie vindt u [hier](#).

VPA's met Indonesië en Liberia afgesloten

In het kader van het FLEGT-actieplan zijn recent Voluntary Partnership Agreements (VPA) afgesloten met Indonesië en Liberia. Eerder zijn er VPA's met Ghana, Republiek Congo (Congo-Brazzaville) en Kameroen afgesloten. FLEGT is een initiatief van de Europese Unie (EU) dat in het leven is geroepen om de illegale houtkap en handel in illegaal hout tegen te gaan. De Europese Unie sluit VPA's met landen die tropisch hardhout produceren teneinde de houtstromen te legaliseren. Hout uit landen waarmee een VPA geldt, wordt vanaf maart 2013 onder de nieuwe EU-wetgeving inzake illegaal hout automatisch als hout uit legale bron gezien. Hout dat met een FLEGT-licentie op de Nederlandse markt komt, heeft de status van aantoonbaar legaal in het inkoopbeleid voor hout en houten producten. Het

eerste hout met FLEGT-licentie wordt in juli 2011 verwacht (uit Republiek Congo). Lees [hier](#) meer over het FLEGT-actieplan.

Netwerk

Graag breiden wij ons netwerk uit van overheidsinkopers die te maken hebben met houten producten (denk ook aan meubilair en papieren producten). U kunt dit bericht naar hen doorsturen, of relevante contactpersonen aan ons doorgeven. Op www.inkoopduurzaamhout.nl vindt u het laatste nieuws en kan men zich aanmelden voor deze nieuwsbrief.

Afmelden

Indien u het niet op prijs stelt deze updates te ontvangen, kunt u een mailt sturen aan: info@inkoopduurzaamhout.nl. We verwijderen uw gegevens dan uit de verzendlijst.

Vriendelijke groet,
Mark van Benthem

